

Катерина Бойко**здобувачка вищої освіти 2 курсу факультету фізичного виховання***Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
Дніпро, Україна***ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ПАРАЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ**

Вступ. Складова частина олімпійського руху – це спортивний рух осіб з інвалідністю. Він об'єднує спортивні організації, а також осіб з інвалідністю. В паралімпійських іграх приймають участь люди з інвалідністю з вадами слуху та зору, пошкодженням опорно-рухового апарату. Безумовно, паралімпійський спорт впливає на життя людей, особливо – людей з фізичними порушеннями. В цій сфері вони можуть підтримувати своє здоров'я, реалізовувати можливості та знаходитися під наглядом фахівців. В спорті класифікація осіб з інвалідністю на групи для участі у змаганнях має спортивний та морально-етичний сенс. Класифікація здійснюється у відповідності до «принципу рівності». Вона забезпечує рівні умови для реалізації власних можливостей та досягнення високого результату [2, 6]. Цей рух надзвичайно важлива складова спортивного світу, тому аналіз розвитку паралімпійських змагань є актуальним питанням сьогодення.

Мета дослідження – проаналізувати сучасний стан розвитку паралімпійських ігор.

Методи дослідження. Для досягнення мети нами були використані методи теоретичного рівня дослідження: аналіз і узагальнення спеціальної, науково-методичної літератури, документальних матеріалів, інформації, розміщеної в мережі Інтернет.

Результати досліджень та їх обговорення. Паралімпійський спорт від самого початку був експериментом відомого нейрохірурга Людвіга Гуттмана [7]. Його метою було покращити не тільки медицину, але й реабілітаційну практику для колишніх військових. Першим видом паралімпійського спорту була стрільба з луку, а участь приймали тільки люди з інвалідністю. В основному це були військові, які отримали інвалідність після другої світової війни [7]. З кожним роком у Сток-Мандевільських іграх стали брати участь все більше спортсменів, що вивело паралімпійський спорт на новий рівень. У змаганнях почали приймати участь не тільки колишні військові, але й інші люди з порушенням рухової функції. У 1964 році було створено Міжнародну спортивну федерацію інвалідів, а також гімн та емблему паралімпійського руху. А вже з 2000 року до програми ігор було додано нові види спорту такі, як гребля, парабадмінтон, регбі на візках, паратріатлон та інші [7]. Також поступово змінювалась якість інвентарю. Візки почали робити з кутом розмаху на 5-ти дюймових колесах [1]. Нарешті, описано інноваційний гоночний інвалідний візок під назвою Handwheelchair racing [4]. Також дослідницькі лабораторії створили високорегульований дизайн стільця, який легко закріпити до землі, забезпечує опору для ніг та стоп, зручно пересідати з інвалідного візка на нього [3, 5].

Висновки. Отже, аналізуючи паралімпійський рух на різних етапах його розвитку, спостерігалися наступні зміни: сучасні технології призвели до розробки та тестування кращого обладнання безпеки, яке допомагає зменшити кількість травм гравців; Разом із цим покращилась спортивна інфраструктура і співпраця з іншими закладами охорони здоров'я, що стимулювало осіб з інвалідністю більше займатися спортом та приймати участь у змаганнях.

Список використаних джерел.

1. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. – Л.: «Кобзар», 2004. – 180 с.
2. Овчаренко С.В., Малойван Я.В., Алфьоров А.А., Грюкова В.В. Стан розвитку паралімпійського руху в Україні. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2018. Випуск 11 (105). С. 100–103.
3. Abdelkader Guebli, Madani Reguieg, Bouabdellah Sbaa, Erkmen Nurtekin, de Holanda Francisco Jeci. The Modern Technology to Stimulate and Improve Sports Performance for the Paralympic Athletes Journal of Physical Activity and Sport, Society, Education and Health : Volume : 03 Issue : 02, pp 66-74.
4. Cavallone, P., Tagliavini, L., Botta, A., Colucci, G., Baglieri, L., Quaglia, G. (2022). Evolution of Racing Wheelchair: From Its Origin to the Paralympic Games. In: Niola, V., Gasparetto, A., Quaglia, G., Carbone, G. (eds) Advances in Italian Mechanism Science. IFToMM Italy 2022. Mechanisms and Machine Science, vol 122. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-10776-4_3

5. Chung, C., Lin, J. T., Toro, M. L., Beyene, N. M., & Garcia, Y. (2010, June). Uniform throwing chair for seated throwing sporting events, Poster session presented at RESNA, Las Vegas, NV.
6. Esatbeyoglu F. Evolution of the Paralympic Movement from the Olympic Movement and its contribution to the Paralympics. 25th International seminar on olymic studies for postgraduate students (1–30 SEPTEMBER 2018). University of Peloponnese Honorary Dean of the IOA. P.34.
7. Tuakli-Wosornu, Y.A., Doolan, F., Lexell, J. (2019). Paralympic Sport. In: Rocha Piedade, S., Imhoff, A., Clatworthy, M., Cohen, M., Espregueira-Mendes, J. (eds) The Sports Medicine Physician. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-10433-7_46